

भाग—ग

5. राष्ट्रीय आंदोलन पर क्रान्तिकारी आंदोलन के प्रभाव का समालोचनात्मक परीक्षण करें।
6. असहयोग आंदोलन महात्मा गांधी ने क्यों शुरू किया ? भारत में स्वतंत्रता आंदोलन के इतिहास में इसके महत्व की चर्चा कीजिए।

भाग—घ

7. भारत सरकार अधिनियम, 1919 द्वारा प्रांतों में स्थापित द्वैधशासन व्यवस्था की चर्चा कीजिए। यह विफल क्यों हुई ?
8. कैबिनेट मिशन योजना के प्रस्तावों और परिणामों का समालोचनात्मक परीक्षण कीजिए।

Exam. Code : 103203
Subject Code : 1101

B.A./B.Sc. 3rd Semester (Batch 2020-23)

HISTORY

History of India (AD 1707-1947)

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

Note :— Attempt *five* questions in all, selecting at least *one* question from each section. The **fifth** question may be attempted from any section. All questions carry equal marks.

SECTION—A

1. The Battle of Plassey is one of the most important battles in the history of the world. Discuss.
2. Discuss the political and economic factors that paved the way for the Revolt of 1857.

SECTION—B

3. Critically examine the Agrarian Policies of the British in India.
4. Give an account of the contribution of the Brahmo Samaj in the religious and social field.

SECTION—C

5. Critically examine the impact of Revolutionary Movement on the National Movement.
6. Why did Mahatma Gandhi launch Non-Cooperation Movement? Discuss its significance in the history of Freedom Movement in India.

SECTION—D

7. Discuss the system of Dyarchy set up in the provinces by the Government of India Act, 1919. Why did it fail?
8. Critically examine the proposals and outcome of the Cabinet Mission Plan.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :— ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਭਾਗ—ੳ

1. ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪਲਾਸੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹੈ। ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
2. 1857 ਦੇ ਵਿਦਰੋਹ ਲਈ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ਅ

3. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਖੇਤੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਸਮਾਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ।
4. ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਹਮੋ ਸਮਾਜ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਦਿਓ।

ਭਾਗ—ੲ

5. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅੰਦੋਲਨ 'ਤੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਸਮਾਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ।
6. ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਅਸਹਿਯੋਗ ਅੰਦੋਲਨ ਕਿਉਂ ਚਲਾਇਆ? ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ਸ

7. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1919 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਰਾਜਸ਼ਾਹੀ (Dyarchy) ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਇਹ ਅਸਫਲ ਕਿਉਂ ਹੋਇਆ?
8. ਕੈਬਨਿਟ ਮਿਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ।

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— प्रत्येक भाग में से कम से कम एक प्रश्न का चयन करते हुए, कुल पाँच प्रश्न करें। पाँचवा प्रश्न किसी भी भाग में से किया जा सकता है। सभी प्रश्नों के समान अंक हैं।

भाग—क

1. विश्व के इतिहास में सबसे महत्वपूर्ण लड़ाइयों में से प्लासी की लड़ाई है। चर्चा करें।
2. 1857 के विद्रोह हेतु मार्ग प्रशस्त करने वाले राजनीतिक और आर्थिक कारकों की चर्चा कीजिए।

भाग—ख

3. भारत में अंग्रेजों की कृषि नीतियों का समालोचनात्मक परीक्षण कीजिए।
4. धार्मिक और सामाजिक क्षेत्र में ब्रह्म समाज के योगदान का विवरण दीजिए।